

### **Buurland maan**

Eise Eisinga Planetarium, Eisingastraat 3, Franeker. Tel. (0517) 39 30 70.

De geschiedenis van het maanonderzoek. Vanaf de eerste poging in 1609 om de maan in beeld te brengen met de toen nog bescheiden telescopen tot en met het Apollo-maanlandingsproject. Ook de Russische onbemande maanvluchten worden belicht. Te zien zijn onder meer de eerste foto's van de achterzijde van de maan, van de eerste zachte landing op de maan en haarscherpe foto's vanuit een baan om de maan. Aan de hand van modellen, foto's, kaarten, atlassen en globes wordt het maanonderzoek in beeld gebracht. Ook is een echt maansteentje te zien, door de Apollo-17 astronauten meegenomen naar de aarde.

**Tot en met 30 september.**

### **Mysterie van Matilo:**

Romeinen in Leiden

Rijksmuseum van Oudheden, Rapenburg 28, Leiden. Tel. (071) 5 16 31 63.

De resultaten van recent archeologisch onderzoek naar de resten van het Romeinse dorp en fort Matilo nabij Leiden. In de polder Roomburg ontdekten archeologen vorig jaar een deel van een Romeins dorp en van het 'kanaal van Corbulo'. Onder de vondsten is een bronzen ruitermasker, dat nu voor langere tijd in het museum te zien is. Het masker is een van de best bewaarde exemplaren ooit in Nederland gevonden.

**Tot en met 5 oktober.**

### **Het groene goud**

botanische kennis en gewin

Museum Boerhaave, Lange St. Agnietenstraat 10, Leiden. Tel. (071) 5 21 42 24.

De relatie mens-plant aan de hand van vele voorwerpen en producten uit met name de zeventiende en negentiende eeuw. Onder meer wordt een aantal geurende producten getoond, zoals koffie, tabak, kaneel, kruidnagel en cacao.

**Tot en met 19 oktober.**

### **Rekenwonders en superbreinen**

40 jaar computergeschiedenis

Universiteitsmuseum, Zwanestraat 33, Groningen. Tel. (050) 3 63 55 62.

Tentoonstelling over computers die de afgelopen vier decennia voor wetenschappelijk rekenwerk zijn gebruikt. In 1958 werden twintig menselijke rekenaars aan de Groningse universiteit overbodig door de komst van de eerste computer, de ZEBRA. Dit staat voor Zeer Eenvoudig Binair Rekenapparaat. Naar huidige maatstaven was dit een apparaat met een gering geheugen. Bij de aanschaf gold ZEBRA echter als de snelste computer van het land en sprak men van een Gronings rekenwonder. De vermaarde ZEBRA vormde het begin van een ontwikkeling naar steeds snellere, duurdere en compactere supercomputers. Het laatste model, de Cray Jxxx, kan zes miljard berekeningen per seconde uitvoeren. Als deze berekeningen op dubbelzijdig A4 zouden worden geprint, ontstond een stapel papier die drie maal hoger is dan de Martinatoren.

**Tot en met 19 oktober.**

### **Vis uit de grond**

Rijksmuseum voor Scheepsarcheologie, Vossemeerdijk 21, Dronten. Tel. (0321) 31 32 87.

In het verleden hadden archeologen voornamelijk belangstelling voor materiële overblijfselen ten behoeve van cultuurhistorisch onderzoek. Organische resten kregen slechts weinig aandacht. Tegenwoordig wordt steeds meer het belang van archeologisch botonderzoek ingezien. De opgravingstechnieken zijn zo verfijnd dat naast grote botten ook kleine graten en wervels van vissen worden verzameld. Daarover gaat deze tentoonstelling. Daarnaast valt te zien hoe de vis er in zijn geheel uitziet, waar ze voorkwam, hoe ze werd gevangen, verhandeld, verwerkt, bereid en gegeten.

**Tot en met 26 oktober.**

### **Gewapend met goud**

machtsstrijd in de vroege

Middeleeuwen

Rijksmuseum Het Koninklijk Penningkabinet, Rapenburg 28, Leiden. Tel. (071) 5 12 07 48.

Sieraden, muntschatten, glaswerk en wapens uit de periode 400-650 na Christus. De tentoonstelling vertelt het (fictieve) verhaal van een jonge koningszoon, die na de dood van zijn vader zijn positie moet verdedigen. De bezoeker volgt de prins en zijn uitdager vanaf het doodsbed van de koning en wordt zo meegevoerd in de wereld van onze verre voorouders.

**Tot en met 26 oktober**

### **De verbeelding van God**

Bijbels Openluchtmuseum, Profetenlaan 2, Heilig Landstichting. Tel. (024) 3 82 31 10.

Educatieve tentoonstelling over het ontstaan van het monotheïstische godsbeeld tegen de achtergrond van de oude beschavingen in Egypte, het Midden-Oosten en de Grieks-Romeinse wereld. Wat stellen mensen zich voor wanneer ze het over God hebben? Sommigen hebben een concrete voorstelling, bijvoorbeeld de vaderlijke, oude man op de wolken. Anderen geven de voorkeur aan een omschrijving met behulp van abstracte begrippen of maken zich helemaal geen voorstelling van God. In de expositie wordt duidelijk dat godsdiensten vaak gebruik maken van godsbeelden uit vroegere religies. Die overlevering is het eigenlijke thema van de expositie, die is samengesteld uit archeologische voorwerpen, miniaturen en kleinkunst uit de oude culturen, het vroege christendom en de Middeleeuwen.

**Tot en met 2 november.**

### **De grootste**

**elektrificeermachine ter wereld**

Teylers Museum, Spaarne 16, Haarlem. Tel. (023) 5 31 90 10.

Op tweede Kerstdag 1784 knetterden in Teylers Museum voor het eerst de vonken van 's werelds grootste elektrificeermachine. Dit lange tijd ongeëvenaarde apparaat werd in 1968 nagebouwd door de TU Eindhoven en is nu in werking te zien op een tentoonstelling over allerhande facetten van statische elektriciteit.

**27 september tot en met 30 november.**